

CHƯƠNG II : KIẾT UẨN (Tiếp Theo)**Phẩm Thứ Ba: LUẬN VỀ HỮU TÌNH****LUẬN VỀ HỮU TÌNH (Phần 1)**

Ba cõi đều có hai Bộ kiết, đó là do Kiến-Tu mà đoạn. Các chương như vậy và giải thích về nghĩa của chương đã lãnh hội rồi, tiếp theo cần phải giải thích rộng ra.

Hỏi: Vì sao soạn ra phần luận này?

Đáp: Muốn hiển bày ba cõi đều có hai Bộ kiết làm cho các hữu tình nhận chịu các loại khổ đau, nghĩa là các kiết này cùng với các hữu tình ở trong sinh tử, gây ra lăm điều ràng buộc, gây ra lăm điều vô nghĩa, gây ra lăm hiểm nguy rình rập. Bởi vì có các kiết này mà làm cho các hữu tình ở trong ba cõi nhận chịu các khổ não-sinh tử luân hồi, thường xuyên tiến vào thai mẹ ở giữa Sinh tạng và Thục tạng, ở nơi tối tăm u ám đủ loại bất tịnh làm cho hết sức khốn đốn, sinh ra rồi không biết gì về sai lầm tai họa của các kiết này, lại còn nhiễm theo thói quen nhận chịu khổ đau vô cùng tận. Muốn khiến cho hữu tình thấy biết và hiểu rõ đối với các kiết này rồi, chịu khó tu pháp đối trị để đoạn các kiết này mà đạt được Niết Bàn vĩnh hằng, không còn luân hồi nhận chịu khổ đau của sinh tử. Như người không hiểu biết gì là kẻ thù-ràng buộc-vô nghĩa và hiểm nguy rình rập thì không thể nào tránh thoát, nếu người hiểu biết rõ ràng thì có thể tránh thoát mọi tai họa, cho nên hãy tư duy-lương tính-quán sát-chỉ trích các kiết, bằng đủ loại lời lẽ tốt lành cho đến trải qua đời kiếp cũng không quên mất! Như Từ ái lúc mới sinh ra liền nói như vậy: Ba cõi có các kiết của hai Bộ do Kiến-tu mà đoạn, hữu tình vì vậy mà bị ràng buộc, thường xuyên vào thai mẹ nhận chịu nhiều khổ não, sinh tử luân hồi khó có hạn kỳ ra khỏi.

Hỏi: Vì sao Tôn giả vào lúc sinh ra đã dấy lên lời nói như vậy?

Đáp: Bởi vì Tôn giả ấy ở trong thai mẹ chịu nhiều khổ đau bức bách khốn đốn, liền dấy lên ý niệm này: Vì sao hữu tình thường xuyên tiến vào thai mẹ nhận chịu khổ đau như vậy? Dấy lên ý niệm này rồi, nhờ vào nguyện lực yêu thích đa văn của kiếp trước đã có năng lực biết rõ ràng, đều bởi vì ba cõi có hai Bộ kiết chưa vĩnh viễn đoạn trừ. Vì vậy lúc mới sinh ra có thể chỉ trích các kiết của hai Bộ với đủ loại sai lầm tai họa. Vì nhân duyên này cho nên soạn ra phần luận này.

Hỏi: Trong này nói Bộ là muốn hiển bày về nghĩa gì?

Đáp: Muốn hiển bày về nghĩa của nhiều (chúng). Như vậy Tỳ kheo gọi là chúng Tỳ kheo, bộ Bà-la-môn là chúng Bà-la-môn, bộ khác cũng như vậy, Bộ-chúng-Quần-Tụ tên gọi khác mà nghĩa như nhau.

Hỏi: Trong này nói Đốn là muốn hiển bày về nghĩa gì?

Đáp: Hiển bày về nghĩa của trong một lúc (Nhất thời). Vì sao biết như vậy? Bởi vì trong kinh nói. Như trong kinh nói: “Đại vương Thắng Quân là chủ đất nước Kiều-tát-la, đi đến nơi Đức Phật, đến nơi rồi đầu lạy sát hai chân của Đức Thế Tôn, xong lùi lại ngồi về một phía, dùng lời kính yêu thăm hỏi Đức Thế Tôn. Đức Phật cũng tùy nghi mà hỏi han chỉ bảo cho nhà vua. Đã thưa hỏi-chỉ dạy rồi lại thưa với Đức Phật rằng: Xưa con nghe Đức Phật từng nói lời này: Đời quá khứ-vị lai-hiện tại không có Sa-môn, Bà-la-môn... nào, đối với tất cả các pháp có đủ trí kiến chân thật, nếu nói là có thì chắc chắn không có điều này. Đấng Kiều-Đáp-ma tôn kính có nhớ lời nói này hay không? Đức Phật nói: Không nhớ. Lại thưa với Đức Phật rằng: thế gian hoặc có người, tiếp nhận văn nghĩa không tốt mà lại tiếp nhận khác nhau-giảng giải khác nhau, đấng Kiều-Đáp-ma tôn kính chắc chắn không thuận theo như vậy, chỉ nguyện nhớ lại đích xác để nói điều ấy cho con! Đức Phật nói: Nay Đại vương! Ta nhớ xưa kia từng nói ra lời này: Đời quá khứ-vị lai-hiện tại không có Sa-môn, Bà-la-môn... nào đối với tất cả các pháp trong chốc lát đạt được trí kiến, nếu nói là có thì chắc chắn không có điều này, quyết định trải qua ba vô số kiếp tu tập trăm ngàn khổ hạnh khó thực hành, tích góp dần dần đầy đủ sáu ba-la-mật-đa, sau đó mới có thể đối với tất cả các pháp có đủ trí kiến chân thật”. Vì vậy biết Đốn là muốn hiển bày về nghĩa của trong một lúc.

Hỏi: Đối với hai Bộ kiết do kiết-tu mà đoạn của cõi Dục, có thể có lập tức bị ràng buộc chăng?

Đáp: Có, đó là dị sinh đã lìa nhiễm cõi dục, từ lúc lìa nhiễm cõi Dục mà lui sụt và lúc ở cõi Sắc-Vô sắc mất đi sinh vào cõi Dục. Nghĩa là các dị sinh đã lìa nhiễm cõi Dục, nếu dấy khởi triền hạ Hạ của cõi Dục mà lui sụt, thì lập tức bị kiết phẩm Hạ hạ do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục ràng buộc; nếu dấy khởi triền Hạ trung của cõi Dục mà lui sụt, thì lập tức bị kiết hai phẩm Hạ hạ và Hạ trung do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục ràng buộc; cho đến nếu dấy khởi triền Thượng Thượng của Cõi Dục mà lui sụt, thì lập tức bị các kiết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục ràng buộc. Bởi vì trước nhanh chóng đoạn đi cho nên nay lại nhanh chóng bị mắc phải. Vả lại, lúc ở hai cõi trên mất đi sinh vào cõi Dục, trong chín phẩm triền thuận theo dấy khởi nào khiến cho

sinh nối tiếp nhau thì đều lập tức bị ràng buộc, bởi vì các kết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục, cho nên có ràng buộc này lập tức bị mắc phải.

Hỏi: Có thể có lập tức lia ràng buộc chăng?

Đáp: Có, đó là dị sinh ở lúc lia nhiễm cõi Dục. Đây là nói dị sinh ở phần vị lia nhiễm cõi Dục, gom toàn bộ các phiền não-kết do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục để làm thành chín phẩm, như pháp cấ có lập tức đoạn trừ từng phẩm một, nghĩa là dùng đạo vô gián phẩm Hạ hạ lập tức đoạn trừ kết phẩm Thượng Thượng do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục, cho đến dùng đạo vô gián phẩm Thượng Thượng lập tức đoạn trừ kết phẩm hạ hạ do kiến-tu mà đoạn của cõi Dục, cho nên có lập tức lia ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có dần dần mắc phải ràng buộc chăng?

Đáp: Không có, nghĩa là quyết định không có trước mắc phải kết do kiến mà đoạn của cõi Dục, sau mắc phải kết do tu mà đoạn của cõi Dục; cũng quyết định không có trước mắc phải kết do tu mà đoạn của cõi Dục, sau mắc phải kết do kiến mà đoạn của cõi Dục, cho nên không có dần dần mắc phải ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có dần dần lia ràng buộc chăng?

Đáp: Có, nghĩa là đệ tử của Đức Thế Tôn trước lia kết do kiến mà đoạn của cõi Dục, sau lia kết do tu mà đoạn của cõi Dục. Nghĩa là các Thánh giả trước dùng Kiến đạo đoạn kết do kiến mà đoạn của cõi Dục, sau dùng Tu đạo đoạn kết do tu mà đoạn của cõi Dục, cho nên có dần dần lia ràng buộc này.

Hỏi: Đối với hai Bộ kết do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc, có thể có lập tức mắc phải ràng buộc chăng?

Đáp: Có, đó là dị sinh đã lia nhiễm cõi Sắc, từ lúc lia nhiễm cõi Sắc mà lui sụt, và lúc ở cõi vô sắc mất đi sinh vào cõi Dục-sắc. Nghĩa là các dị sinh đã lia nhiễm cõi Sắc, nếu dấy khởi triền Hạ hạ của cõi Sắc mà lui sụt, thì lập tức mắc phải kết phẩm Hạ hạ do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc-nếu dấy khởi triền Hạ Trung của cõi Sắc mà lui sụt, thì lập tức mắc phải kết hai phẩm Hạ Hạ và Hạ trung do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc; cho đến nếu dấy khởi triền Thượng Thượng của cõi sắc mà lui sụt, thì lập tức mắc phải các kết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc. Đây là nói về địa mình. Nếu lúc dấy khởi mỗi một phẩm trong chín phẩm triền của địa dưới mà lui sụt, thì đều lập tức mắc phải các kết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của địa trên; nếu lúc dấy khởi mỗi một phẩm trong chín phẩm triền của cõi Dục mà lui sụt, thì

cũng đều lập tức mắc phải các kiết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của cõi sắc.

Có người đưa ra cách nói này: Trong này nên nói dị sinh đã lìa nhiễm cõi Sắc lúc dấy khởi tiền của cõi Dục và cõi Phạm Thế mà lui sụt, thì lập tức mắc phải các kiết thuộc hai Bộ do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc.

Lời bình: Người ấy không nên đưa ra cách nói này. Nguyên cơ thể nào? Bởi vì trong này nói chung về lập tức mắc phải ràng buộc của cõi chứ không nói về địa. Nếu dấy khởi triền của Tĩnh lự thứ tư mà lui sụt, cho đến nếu dấy khởi triền của cõi Dục mà lui sụt, thì đều lập tức mắc phải kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi sắc. Nghĩa ấy không có gì khác với trước nhanh chóng đoạn trừ cho nên nay lại lập tức mắc phải. Vả lại, lúc ở cõi vô sắc mất đi sinh vào cõi Dục-Sắc, trong chín phẩm triền tùy theo dấy khởi thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc.

Có người đưa ra cách nói này: Trong này nên nói lúc ở cõi vô sắc mất đi sinh vào cõi Dục và cõi Phạm Thế, thì lập tức mắc phải các kiết thuộc hai Bộ do kiến-tu mà đoạn của cõi Sắc.

Lời bình: Người ấy không nên đưa ra cách nói này. Nguyên cơ thể nào? Bởi vì trong này nói chung về lập tức mắc phải ràng buộc của cõi chứ không nói về địa. Nếu sinh vào Tĩnh lự thứ tư, cho đến nếu sinh vào cõi dục, thì đều lập tức mắc phải các kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi sắc. Nghĩa ấy không có gì khác nhau, cho nên có lập tức mắc phải ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có lập tức lìa ràng buộc chăng?

Đáp: Có, đó là lúc dị sinh lìa nhiễm chúng sinh. Đây là nói dị sinh ở phần vị lìa nhiễm chúng sinh, gom toàn bộ các phiền não-kiết do kiến-tu mà đoạn của mỗi một Tĩnh lự và của cõi sắc, đều làm thành chín phẩm, như pháp các cỗ lập tức đoạn trừ từng phẩm một, nghĩa là dùng đạo vô gián phẩm Hạ hạ lập tức đoạn kiết phẩm Thượng Thượng do kiến-tu mà đoạn của mỗi một Tĩnh lự và của cõi sắc, cho đến dùng đạo vô gián phẩm Thượng Thượng lập tức đoạn kiết phẩm Hạ Hạ do tu kiến-tu mà đoạn của mỗi một Tĩnh lự và của cõi sắc, cho nên có lập tức lìa ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có dần dần mắc phải ràng buộc chăng?

Đáp: Không có, nghĩa là quyết định không có trước mắc phải kiết do kiến mà đoạn của cõi Sắc, sau mắc phải kiết do tu mà đoạn của cõi sắc; cũng quyết định không có trước mắc phải kiết do tu mà đoạn của chúng sinh, sau mắc phải kiết do kiến mà đoạn của cõi sắc, cho nên

không có dần dần mắc phải ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có dần dần lìa ràng buộc chăng?

Đáp: Có đó là đệ tử của Đức Thế Tôn trước lìa kiết do kiến mà đoạn của cõi sắc, sau lìa kiết do tu mà đoạn của cõi sắc. Nghĩa là các Thánh giả dùng Kiến đạo để đoạn kiết do kiến mà đoạn của cõi Sắc, sau dùng tu đạo để đoạn kiết do tu mà đoạn của cõi sắc, cho nên có dần dần lìa ràng buộc này.

Hỏi: Đối với hai Bộ kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi vô sắc, có thể có lập tức mắc phải ràng buộc chăng?

Đáp: Không có, nghĩa là không có nghĩa của dị sinh hoàn toàn lìa nhiễm cõi vô sắc, sau đấy khởi triển từ cõi dưới mà lui sụt lập tức mắc phải kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi vô sắc; cũng không có nghĩa của dị sinh ở trong ba cõi mất đi sinh vào ba cõi, thì lập tức mắc phải kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi vô sắc, cho nên không có lập tức mắc phải ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có lập tức lìa ràng buộc chăng?

Đáp: Không có, nghĩa là không có nghĩa dị sinh hoàn toàn lìa nhiễm đối với cõi vô sắc, cho nên quyết định không có lập tức lìa kiết do kiến-tu mà đoạn của cõi vô sắc. Đây là dựa theo cõi mà nói chứ không dựa theo địa. Tuy là dựa theo địa mà nói có nghĩa lập tức lìa bỏ, nhưng không phải là ý đã biểu hiện rõ ràng trong này, cho nên không có lập tức lìa ràng buộc này. Không có lập tức mắc phải trước đây, dựa theo như vậy nên biết.

Hỏi: Có thể có dần dần mắc phải ràng buộc chăng?

Đáp: Không có, nghĩa là quyết định không có trước mắc phải kiết do kiến mà đoạn của cõi vô sắc, sau mắc phải kiết do tu mà đoạn của cõi vô sắc; cũng quyết định không có trước mắc phải kiết do tu mà đoạn dần mắc phải ràng buộc này.

Hỏi: Có thể có dần dần lìa ràng buộc chăng?

Đáp: Có, đó là đệ tử của Đức Thế Tôn trước lìa kiết do kiến mà đoạn của cõi vô sắc, sau lìa kiết do tu mà đoạn của cõi vô sắc. Nghĩa là các Thánh giả trước dùng kiến đạo để đoạn kiết do kiến mà đoạn của cõi vô sắc, sau dùng Tu đạo để đoạn kiết do tu mà đoạn của cõi Vô sắc, cho nên có dần dần lìa ràng buộc này.

Hỏi: Dị sinh và Thánh giả lúc thuận theo lìa nhiễm thuộc chín phẩm của địa nào, thì có mấy đạo vô gián-mấy đạo giải thoát mà được lìa vậy?

Đáp: Có người đưa ra cách nói này: Dị sinh chỉ dùng ba đạo vô

gián-ba đạo giải thoát để lìa nhiễm thuộc chín phẩm, đó là dùng đạo vô gián-đạo giải thoát phẩm Hạ để lìa nhiễm thuộc ba phẩm Thượng, dùng đạo vô gián-đạo giải thoát phẩm Trung để lìa nhiễm thuộc ba phẩm trung, dùng đạo vô gián-đạo giải thoát phẩm Thượng để lìa nhiễm thuộc ba phẩm Hạ; Thánh giả cũng như vậy.

Có Sư khác nói: Dị sinh chỉ dùng đạo vô gián-đạo giải thoát thuộc một phẩm để lập tức lìa nhiễm thuộc chín phẩm; Thánh giả dùng đạo vô gián-đạo giải thoát thuộc chín phẩm để dần dần lìa nhiễm thuộc chín phẩm. Nguyên cố thế nào? bởi vì đạo của dị sinh chậm chạp đối với sự nhận biết đoạn trừ, không có thể phân tích làm chín phẩm khác nhau, cho nên một phẩm đạo mà lập tức đoạn trừ; đạo của Thánh giả nhanh nhạy đối với sự nhận biết đoạn trừ, có thể dễ dàng phân tích làm chín phẩm khác nhau, cho nên chín phẩm đạo mà dần dần đoạn trừ.

Lời bình: Vị ấy không nên đưa ra cách nói này. Nếu đưa ra cách nói này thì cần phải hiển bày dị sinh kém hơn Thánh giả, mà trái lại hiển bày Thánh giả kém hơn dị sinh. Nếu các dị sinh dùng một phẩm đạo để lìa chín phẩm nhiễm, Thánh giả dùng chín phẩm đạo để lìa chín phẩm nhiễm, lẽ nào không phải là Thánh giả kém hơn dị sinh hay sao? Như lúc ăn nhiều chất độc mà uống một ít thuốc thì có thể nôn ra toàn bộ, ai không khen là tốt lành? Nên đưa ra cách nói này: Dị sinh và Thánh giả, tất cả đều dùng chín đạo vô gián-chín đạo giải thoát để lìa chín phẩm nhiễm.

Hỏi: Nếu như vậy thì dị sinh và Thánh giả có gì sai biệt?

Đáp: Dị sinh dùng chín đạo vô gián-chín đạo giải thoát, gom toàn bộ các kiết do kiến-tu mà đoạn làm thành chín phẩm, như pháp cật có lập tức đoạn từng phẩm riêng biệt; Thánh giả dùng một đạo vô gián-một đạo giải thoát, dần dần đoạn chín phẩm kiết do kiến mà đoạn, dùng chín đạo vô gián và chín đạo giải thoát dần dần đoạn chín phẩm kiết do tu mà đoạn. Đó gọi là sai biệt giữa dị sinh và Thánh giả.

Hỏi: Dị sinh và Thánh giả tùy theo lúc lìa chín phẩm nhiễm của địa nào, dùng mấy gia hạnh-dùng mấy nhập định mà được lìa vậy?

Đáp: Có người đưa ra cách nói này: Dùng ba gia hạnh-dùng ba nhập định để lìa chín phẩm nhiễm, nghĩa là dùng gia hạnh thứ nhất-dùng nhập định thứ nhất để lìa ba phẩm Thượng, dùng gia hạnh thứ hai-dùng nhập định thứ hai để lìa ba phẩm trung, dùng gia hạnh thứ ba-dùng nhập định thứ ba để lìa ba phẩm Hạ.

Lời bình: Nên đưa ra cách nói này: Sự việc này không nhất định, hoặc có lúc dùng một gia hạnh-dùng một nhập định để lìa chín phẩm

nhiễm, hoặc có lúc cho đến dùng chín gia hạnh-dùng chín nhập định để lìa chín phẩm nhiễm.

Hỏi: Dị sinh và Thánh giả tùy theo lúc lìa chín nhiễm của địa nào, là dừng lại hay là không dừng lại chăng?

Đáp: Có người đưa ra cách nói này: Dị sinh không dừng lại; Thánh giả hoặc là dừng lại, hoặc không dừng lại. Lại có người nói: Thánh giả không dừng lại; dị sinh hoặc là dừng lại, hoặc không dừng lại.

Lời bình: Nên đưa ra cách nói này: Sự việc này không nhất định, nghĩa là dị sinh và Thánh giả đều lìa chín phẩm nhiễm, hoặc là dừng lại-hoặc không dừng lại.

Có Sư khác nói: Lìa nhiễm của cõi Dục thì không dừng lại, lìa nhiễm của cõi Sắc, vô sắc thì hoặc là dừng lại-hoặc không dừng lại. Hoặc có người nói: Lìa nhiễm của ba cõi đều hoặc là dừng lại-hoặc không dừng lại mà lìa chín phẩm.

Hỏi: Dị sinh và Thánh giả lúc dấy khởi triền mà lui sụt thì dấy khởi triền thuộc phẩm nào-mắc phải Kiết thuộc phẩm nào?

Đáp: Có người đưa ra cách nói này: Dị sinh ở trong ba phẩm Hạ, tùy theo lúc dấy khởi một triền mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc ba phẩm hạ, ở trong ba phẩm Trung tùy theo lúc dấy khởi một triền mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc sáu phẩm Hạ-Trung, ở trong ba phẩm Thượng tùy theo lúc dấy khởi một triền mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc chín phẩm. Thánh giả lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Hạ mà lui sụt thì mắc phải kiết phẩm Hạ Hạ, lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Trung thì mắc phải kiết hai phẩm Hạ Hạ, Hạ Trung, cho đến lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc chín phẩm.

Lại có người nói: Dị sinh ở trong chín phẩm tùy theo lúc dấy khởi một phẩm triền mà lui sụt thì đều mắc phải kiết thuộc chín phẩm; lúc Thánh giả lui sụt thì nghĩa như trước nói. Nguyên cơ thể nào? Bởi vì dị sinh chỉ dùng lực của định thế tục để duy trì nối tiếp nhau, mà lực của các định thế tục yếu kém cho nên pháp tịnh không vững chắc-pháp nhiễm dễ mắc phải; Thánh giả cũng dùng lực của Định vô lậu để duy trì nối tiếp nhau, mà lực của các định vô lậu mạnh hơn cho nên pháp tịnh vững chắc-pháp nhiễm khó mắc phải.

Lời bình: Người ấy không nên đưa ra cách nói này. Nguyên cơ thể nào? Bởi vì dị sinh và Thánh giả đều chưa từng thấy người không uống thuốc độc mà dẫn đến tử vong. Nên đưa ra cách nói này: Dị sinh nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Hạ mà lui sụt thì mắc phải kiết phẩm Hạ Hạ, nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Trung mà lui sụt thì mắc phải

kiết hai phẩm Hạ Hạ-Hạ Trung, cho đến nếu lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc chín phẩm; Thánh giả cũng như vậy.

Hỏi: Nếu như vậy thì dị sinh và Thánh giả có gì sai biệt?

Đáp: Dị sinh nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Hạ mà lui sụt thì lập tức mắc phải kiết phẩm Hạ Hạ do kiến-tu mà đoạn, cho đến nếu lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng mà lui sụt thì lập tức mắc phải kiết thuộc chín phẩm do kiến-tu mà đoạn; Thánh giả nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Hạ mà lui sụt thì chỉ mắc phải kiết phẩm hạ Hạ do tu mà đoạn, nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Trung mà lui sụt thì chỉ mắc phải kiết hai phẩm Hạ Hạ-Hạ Trung do tu mà đoạn, cho đến nếu lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng thì chỉ mắc phải kiết thuộc chín phẩm do tu mà đoạn; kiết do kiến mà đoạn không có nghĩa lui sụt mà mắc phải. Đó gọi là sai biệt giữa dị sinh và Thánh giả.

Có Sư khác nói: Nếu lúc dấy khởi tùy theo một triền trong ba phẩm Hạ của cõi dục mà lui sụt thì mắc phải kiết ba phẩm Hạ của cõi dục, nếu lúc dấy khởi tùy theo một triền trong ba phẩm Trung của cõi dục thì mắc phải kiết sáu phẩm hạ-Trung của cõi dục, nếu lúc dấy khởi tùy theo một triền trong ba phẩm Thượng của cõi dục thì mắc phải kiết thuộc chín phẩm của cõi dục. Nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Hạ của cõi Sắc-vô sắc mà lui sụt thì mắc phải kiết phẩm Hạ Hạ của hai cõi ấy, nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Trung của cõi sắc-vô sắc mà lui sụt thì mắc phải kiết hai phẩm Hạ Hạ-Hạ Trung của hai cõi ấy, cho đến nếu lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng của cõi sắc-vô sắc mà lui sụt thì mắc phải kiết thuộc chín phẩm của hai cõi ấy.

Hoặc có người nói: Nếu lúc dấy khởi tùy theo một triền trong chín phẩm của cõi dục mà lui sụt thì đều mắc phải kiết thuộc chín phẩm của cõi dục; nếu lúc dấy khởi triền của cõi sắc-vô sắc mà lui sụt, thì nghĩa như trước nói. Nguyên cơ thế nào? bởi vì cõi dục không có Định cho nên pháp nhiệm dễ dàng mắc phải, cõi sắc-vô sắc có Định cho nên pháp nhiệm khó mà có được.

Lời bình: Người ấy không nên đưa ra cách nói ấy, bởi vì lúc đoạn phiền não đều nhờ vào Định. Nên đưa ra cách nói này: Trong các phiền não của chín địa-ba cõi, nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ hạ mà lui sụt thì đều chỉ mắc phải kiết phẩm Hạ hạ, nếu lúc dấy khởi triền phẩm Hạ Trung mà lui sụt thì đều mắc phải kiết hai phẩm Hạ hạ-Hạ trung, cho đến nếu lúc dấy khởi triền phẩm Thượng Thượng mà lui sụt thì đều mắc phải kiết thuộc chín phẩm.